

MALAKIJA

Ovo je posljednja među biblijskim knjigama tzv. malih proroka. Poticani od proroka Hagaja i Zakarije, Jevreji koji su se vratili iz sužanjstva dovršili su ponovnu gradnju hrama 516. god. Godine 458. njihova zajednica je osnažena dolaskom svećenika Ezre i još nekoliko hiljada Jevreja. Artakserkses I, car Perzije, bodrio je Ezru da iznova uspostavi hramske službe (Ezra 7:17) i da ojača zakon koji je dan proroku Mojsiju (Ezra 7:25–26). Kasnije, 444. god., Artakserkses je imenovao Nehemiju za namjesnika Jerusalema i dopustio mu da iznova podigne njegove zidine (Nehemija 6:15). Knjiga proroka Malakije mogla bi se vezati za 433. god., ili za vrijeme domalo poslije te godine, jer u njoj se jasno govori o već dovršenom jerusalemskom hramu, a prisutna je i zabrinutost u vezi s pitanjem ubiranja desetine i mješovitih brakova, što je mučilo i Nehemiju i Ezru.

Premda je Jevrejima bilo dopušteno da se iz sužanjstva vrate u Israil i da iznova podignu hram, mnogi među njima osjećali su se neodlučnim. Zemlja je još uvijek bila sastavnim dijelom Perzijskog imperija. Bog se nije vratio u svoj hram sa slavom i silom. Nije bilo slavnog kraljevstva kako su ga proricali proroci Hagaj i Zakarija. Malakija prekori jeva narod zbog njegove sumnje u ljubav Božiju i u vjernost svećenika i naroda. Gospod će doći, ali će doći da sudi, počinjući sa svojim narodom. Bog je održao svoj savez. On nije potpuno razorio Israil, unatoč njegovoj nevjernosti. No, ako narod želi njegove blagoslove, mora se pokajati i slaviti ga.

Malakijina teološka poruka može se sažeti u sljedeće: Slavni Kralj (1:14) će doći ne samo da sudi svome narodu (3:11–5; 4:1) već i da ga blagoslovi i obnovi (3:6–12; 4:2).

Božija ljubav prema Jakovu

1 Proročanstvo riječi Jahvine Israilu po Malakiji. (2) “Volio sam vas”, veli Jahve, “a vi govorite: ‘Kako si nas volio?’ Nije li Ezav bio brat Jakovljevi?”, očituje Jahve. “A ja sam volio Jakova (3) više nego Ezava, i ja sam brda njegova u pustoš pretvorio i dao baštinu njegovu šakalima pustinjskim.”

(4) Iako Edom govori: “Zgaženi smo, ali ćemo opet podići ruševine”, ovako veli Jahve nad vojskama: “Mogu oni graditi, ali ću ja rušiti; i zvat će ih opakom zemljom i narodom na koji se Jahve rasrdio dovijeka.” (5) Vaše će oči to vidjeti, pa ćete vi reći: “Slava Jahvi preko međe Israilove!”

Svećenički grijeh

(6) “Sin poštuje oca svog, a sluga gospodara svog. Pa ako sam ja otac, gdje je poštovanje koje mi dolikuje? I ako sam gospodar, gdje je strah od mene?” To vam govori Jahve nad vojskama, o svećenici koji prezirete ime moje.

Ali vi govorite: “Kako smo prezreli ime tvoje?”

(7) “Vi prinosite okaljanu hranu na žrtveniku mom. I govorite: ‘Kako smo je¹ oskrvrnuli?’ Time

što govorite: ‘Sto Jahvin ne treba poštovati.’ (8) A kad prinosite slijepo za žrtvu, zar to nije zlo? I kad prinosite hromo i bolesno, zar to nije zlo? Zašto to ne prineseš svome namjesniku? Bi li on bio zadovoljan tobom? I bi li te on lijepo primio?”, veli Jahve nad vojskama. (9) “A hoćete li sad zaiskati Božiju naklonost, da nam se on smiluje? S takvom žrtvom iz vaše ruke hoće li on ikog od vas lijepo primiti?”, veli Jahve nad vojskama. (10) “O, kad bi jedan od vas zatvorio kapije [hrama], da zalud ne palite vatru na žrtveniku mome! Ja nisam zadovoljan vama”, veli Jahve nad vojskama, “niti ću primiti žrtvu od vas. (11) Jer od izlaska sunca pa sve do zalaska njegova moje će ime biti veliko među narodima, i na svakome mjestu prinosit će se tamjan imenu mome, i čista žitna žrtva; jer moje će ime biti veliko među narodima”, veli Jahve nad vojskama. (12) “A vi ga skrnavite kad govorite: ‘Jahvin je sto okaljan, a hranu na njemu ne treba poštovati.’ (13) I još govorite: ‘Kako samo umara!’ I prezrivo šmrćete prema njemu”, veli Jahve nad vojskama, “i dovodite opljačkano i hromo i bolesno; tako žrtvu prinosite! Zar da to primim iz ruke vaše?”, veli Jahve. (14) “A proklet bio varalica koji ima mužjaka u stadu pa ga zavjetuje, a žrtvuje Gospodu živinče

¹ Tako je u grčkom, a u hebrejskom *te*.

s mahanom, jer ja sam velik kralj”, veli Jahve nad vojskama, “i moje se ime poštuje među poganima.”

Opomena svećenicima

2 “A ova je zapovijed sad za vas, o svećenici. (2) Ako ne poslušate, i ako ne primite u srce da odate počast imenu mome”, veli Jahve nad vojskama, “onda ću ja poslati na vas prokletstvo, i proklet ću vaše blagoslove; i doista, već sam ih prokleo, jer vi to ne primete u srce. (3) Evo, ja ću kazniti vaše potomstvo i razmazat ću vam nečist po licima, nečist vaših svetkovina; i vi ćete biti uklonjeni s njom. (4) Tad ćete znati da sam vam ja poslao ovu zapovijed, da se nastavi savez moj s Levijem”, veli Jahve nad vojskama. (5) “Savez moj s njim bijaše savez života i mira, i ja mu ih dadoh da bi me on poštovao; zato me je on štovao i pred imenom mojim u strahopoštovanju stajao. (6) Istinska uputa bijaše u njegovim ustima, i ne mogaše se naći nepravda na njegovim usnama; on je hodio u slozi sa mnom i u čestitosti, i mnoge je odvratio od opaćine. (7) Jer usne svećenikove trebaju čuvati znanje, a ljudi trebaju tražiti uputu iz njegovih usta; jer on je poslanik Jahve nad vojskama. (8) A vi ste skrenuli s puta i učinili da se mnogi zbog upute vaše spotaknu; vi ste prekršili savez Levijev”, veli Jahve nad vojskama. (9) “Zato sam i ja vas učinio prezrenim i poniženim pred svim narodima, baš kao što se i vi niste držali mojih puteva, nego ste bili pristrani u uputi.

Grieh u porodici

(10) Zar nemamo svi jednog oca? Zar nas nije jedan Bog stvorio? Zašto svi postupamo nevjerno jedan prema drugom, skrnaveći savez očeva svojih? (11) Jehuda se ponio nevjerno, i počinjena je gnusoba u Israilu i Jerusalemu, jer je Jehuda oskrvrnuo svetište Jahvino, koje je on volio, i oženio se onom koja se klanjala tuđem bogu. (12) A čovjeka koji ovo učini – neka Jahve istrijebi iz čadora Jakovljevih svakoga ko se probudi i odgovori, ili ko prinese žrtvu Jahvi nad vojskama.

(13) I ovo vi činite: obasipate suzama žrtvenik Jahvin, plačući i stenjući, jer on više ne gleda na žrtvu niti je prima s naklonošću iz vaše ruke. (14) A vi pitate: ‘Zašto?’ – Zato što je Jahve bio svjedokom između tebe i žene mladosti tvoje, kojoj si nevjeran bio, iako je ona tvoja drugarica i žena tvoja

po savezu. (15) Zar on nije učinio da budete jedno tijelo i jedan Duh? Zašto jedno? Zato što je tražio potomstvo pobožno. Stoga pazite na svoj duh, i ne dajte nikom da postupi nevjerno prema ženi mladosti svoje. (16) Jer ja mrzim rastavu”, veli Jahve, Bog Israilov, “i onoga koji nasiljem haljine svoje pokriva”, veli Jahve nad vojskama. “Zato pazite na duh svoj, da ne biste nevjerni bili.”

Dolazi dan suda

(17) Izmorili ste Jahvu svojim riječima, pa pitate: “Kako smo ga izmorili?” – Govoreći: “Svi koji čine zlo dobri su u očima Jahvinim, i on se njima raduje”, ili: “Gdje je Bog pravde?”

3 “Gle, ja vjesnika svoga šaljem, koji će pripremiti put preda mnom. I Gospod će, koga vi tražite, iznenada doći u hram svoj; a glasnik saveza, kome se radujete, eto ga dolazi”, veli Jahve nad vojskama. (2) “Ali ko može podnijeti dan njegova dolaska? I ko može ostati na nogama kad se on pojavi? Jer on je kao oganj ljevača i kao peračev lug. (3) On će sjediti kao talioničar i čistilac srebra, i on će očistiti sinove Levijeve i prečistiti ih kao zlato i srebro, da bi oni prinosili Jahvi žrtve u pravедnosti. (4) Tad će žrtva Jehudina i Jerusaleмова biti draga Jahvi kao u stare dane i kao prijašnjih godina.

(5) Onda ću vam ja prići radi suda; i bit ću brz svjedok protiv vračeva i protiv preljubnika i protiv onih koji se lažno kunu i protiv onih koji zakidaju plaću nadničara, tlače udovicu i siročje, i protiv onih koji guraju u stranu stranca i mene se ne boje”, veli Jahve nad vojskama.

Donesite desetinu!

(6) “Jer ja sam Jahve; ja se ne mijenjam; zato vi, sinovi Jakovljevi, niste uništeni. (7) Još od dana očeva svojih vi odstupate od odredaba mojih i ne držite ih se. Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama”, veli Jahve nad vojskama. “Ali vi govorite: ‘Kako da se vratimo?’

(8) Hoće li čovjek pokrasti Boga? Ipak, vi od mene kradete! I govorite: ‘Kako smo te pokrali?’ Desetinama i žrtvama zamašnjicama. (9) Na vama je prokletstvo, jer me pokradate, narod sav! (10) Donesite čitavu desetinu u [hramsku] žitnicu, da u mojoj kući bude hrane, i tako me sad iskušajte”, veli Jahve nad vojskama, “hoću li vam otvoriti ustave nebeske i izlijevati vam blagoslov dok se ne

prelije. (11) Onda ću ja spriječiti štetočine da vam proždiru plodove zemlje, niti će loza vaša u polju nerodna biti”, veli Jahve nad vojskama. (12) “Svi će vas narodi zvati blagoslovljenima, jer ćete biti mila zemlja”, veli Jahve nad vojskama.

(13) “Teške su riječi vaše protiv mene”, veli Jahve. “Vi ipak govorite: ‘Šta smo rekli protiv tebe?’ (14) Rekli ste: ‘Uzalud je služiti Bogu, i kakva je korist što smo se držali naredbe njegove i što smo hodili u žalosti pred Jahvom nad vojskama?’ (15) Zato sad ohole zovemo blagoslovljenim; ne samo da zlotvore sreća prati nego oni iskušavaju Boga i izmiču.”

Knjiga spomena

(16) Onda oni koji se boje Jahve progovaraju jedni drugima, a Jahve obraća pažnju i sluša; i knjiga je spomena zapisana pred njim onima koji se boje Jahve i poštuju ime njegovo. (17) “Oni će biti moji”, veli Jahve nad vojskama, “u danu koji spremam dragocjeni posjed moj, i ja ću ih poštediti kao kad

čovjek poštedi svoga sina koji mu služi.” (18) Tako ćete vi opet razlikovati pravednika i opakog, onoga koji služi Bogu i onoga koji mu ne služi.

Potonji ukor

4²”Jer, evo, dolazi dan, užaren poput peći; i svi će oholi i zlotvori biti kao pljeva; dan koji se bliži spalit će ih”, veli Jahve nad vojskama, “da im neće ostaviti ni korijena ni grančice.” (2) A vama koji štujete ime moje granut će sunce pravednosti s iscjeljenjem na zrakama; i vi ćete izlaziti i poskakivati naokolo kao telad puštena iz štale. (3) Vi ćete gaziti zlikovce, jer će oni biti prah pod nogama vašim u dan koji ja spremam”, veli Jahve nad vojskama.

(4) “Sjetite se upute Mojsija, sluge moga, odredaba i naredbi koje mu dadoh na Horebu za sav Israil.

(5) Evo, ja ću vam poslati proroka Iliju prije negoli svane veliki i strašni dan Jahvin. (6) On će okrenuti srca očeva djeci i srca djece očevima, pa ja neću doći i udariti po zemlji prokletstvom.”

² U hebrejskom tekstu 3:19.